

The page features a decorative graphic consisting of several overlapping blue circles of varying sizes and shades, connected by thin blue lines that form a triangular shape pointing downwards. The circles are arranged in a way that they appear to be part of a larger, abstract design.

Podstawy ekonomii

Mikroekonomia - ćwiczenia

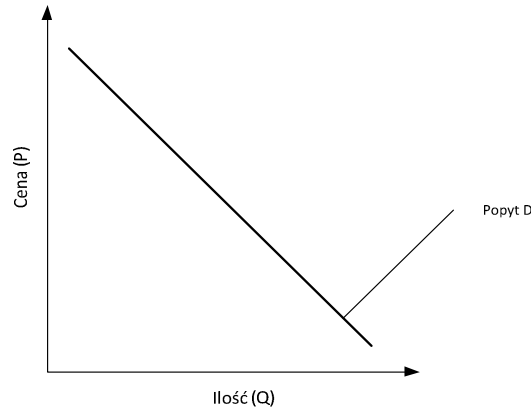
Ćwiczenia 3: Popyt

Podstawowe pojęcia: rynek, popyt, krzywa popytu, prawo popytu, efekt snobizmu, efekt Veblena, cena maksymalna i minimalna, zmiana popytu, dobro Griffena, dobra substytucyjne i komplementarne

dr inż. Anna Kielbus
rok akad. 2016/2017

1. Wprowadzenie

Popyt – jest to relacja zachodząca pomiędzy ceną danego dobra lub usługi a jego/jej ilością, jaką konsumenci są skłonni nabyć w określonym czasie (*Ceteris Paribus*). Graficznie relację tę przedstawia się za pomocą krzywej popytu.

Rysunek 1 Krzywa popytu

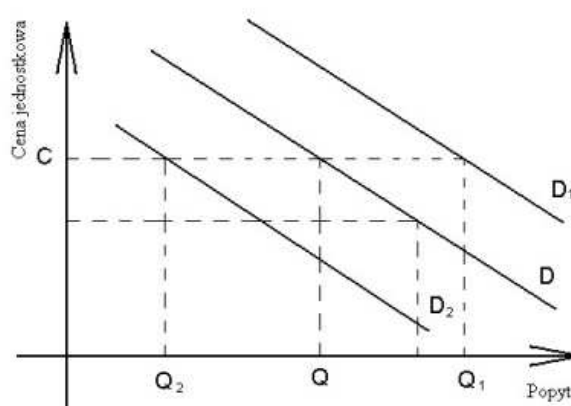
Popyt na dany towar zależy od:

- poziomu ceny danego dobra
- wysokości realnych dochodów
- poziomu cen dóbr substytucyjnych i komplementarnych
- oczekiwań zmian cen i dochodów
- indywidualnych preferencji konsumenta
- liczby konsumentów itp.

Popyt efektywny - zgłaszany i możliwy do zrealizowania.

Popyt potencjalny - zgłaszany, ale nie możliwy w danej chwili do zrealizowania.

Prawo popytu: stwierdza, że wzrost (spadek) ceny danego dobra lub usługi powoduje spadek (wzrost) ilości nabytej tego dobra lub usługi. Graficznym wyrazem działania prawa popytu jest ruch wzdłuż krzywej popytu.

Rysunek 2 Prawo popytu

D - popyt na początku, D1 - popyt po wzroście, D2 - popyt po spadku

Elastyczność cenowa popytu: określa w jakim stopniu zmiana ceny wpływa na poziom popytu.

Elastyczność oblicza się dzieląc procentowe zmiany popytu przez procentowe zmiany cen.

Współczynnik elastyczności cenowej popytu: jest miarą względnej (wyrażonej w procentach) zmiany wielkości popytu na dane dobro lub usługę w stosunku do względnej zmiany jego/jej ceny. W zależności od wartości, jakie przyjmuje, mówi się o:

- **Popycie elastycznym**, gdy $|E_{d(p)}| > 1$; wówczas względna zmiana wielkości popytu na dane dobro lub usługę jest większa od względnej zmiany jego/jej ceny.
- **Popycie nieelastycznym**, gdy $|E_{d(p)}| < 1$; wówczas względna zmiana wielkości popytu na dane dobro lub usługę jest mniejsza od względnej zmiany jego/jej ceny.
- **Popycie jednostkowo elastycznym (proporcjonalnym)**, gdy $|E_{d(p)}| = 1$; wówczas względna zmiana wielkości popytu na dane dobro lub usługę jest równa względnej zmianie jego/jej ceny.
- **Popycie doskonale nieelastycznym (sztywnym)**, gdy $E_{d(p)} = 0$; wówczas zmiana ceny nie wywołuje zmiany wielkości popytu.
- **Popycie doskonale elastycznym**, gdy $E_{d(p)} \rightarrow \infty$; wówczas zmiana ceny wywołuje zmianę wielkości popytu na przedziale od 0 do ∞ .

Efekt snobizmu – wielkość popytu na dane dobro zgłaszane przez konsumenta zmienia się w odwrotny sposób w porównaniu do zmiany wielkości popytu pozostałych konsumentów.

Efekt Veblena – kupno danego produktu jest uzasadnieniem nie jego wartością użytkową, ale chęcią wywarca wrażenia na innych konsumentach. Krzywa popytu na tego rodzaju produkty ma nachylenie pozytywne – im większa cena większy popyt.

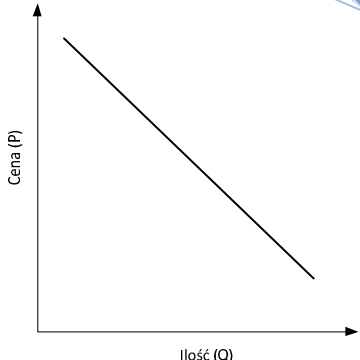
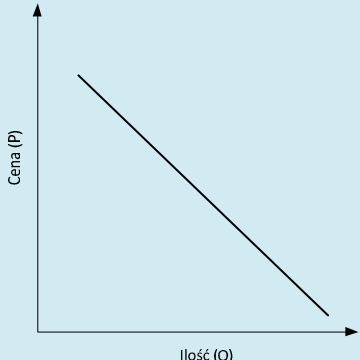
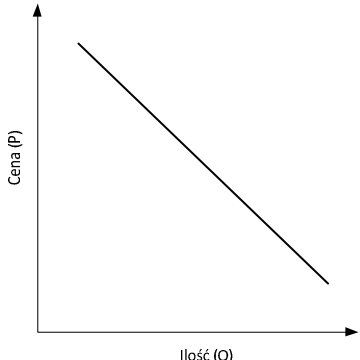
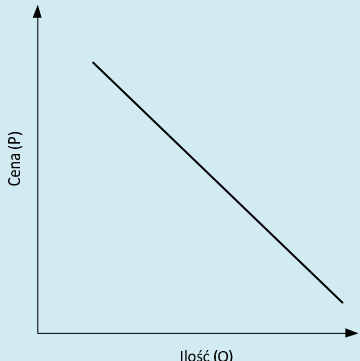
2. Czynniki niecenowe

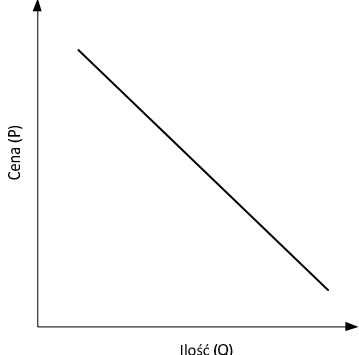
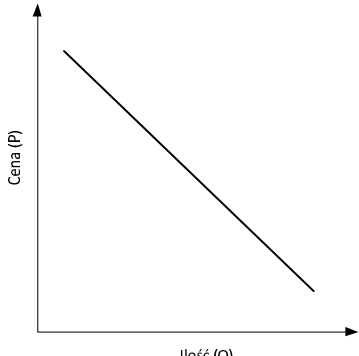
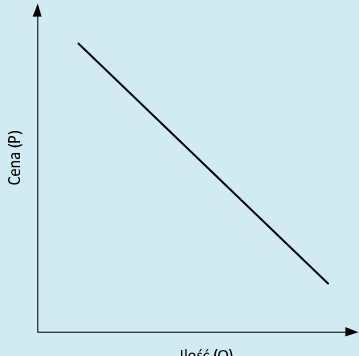
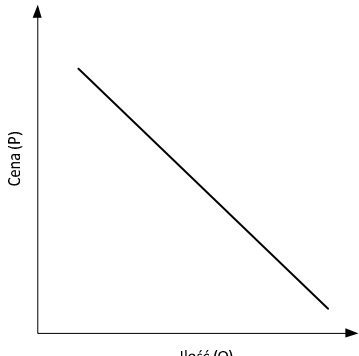
Do najważniejszych czynników pozacenowych, wpływających na zmiany popytu rynkowego	
po stronie konsumenta należą:	po stronie producenta należą:
A Dochody, B Gusty i preferencje, C Ceny dóbr substytucyjnych i komplementarnych, D Przewidywanie cen relatywnych E Liczba ludności F Efekt naśladownictwa i demonstracji	<ul style="list-style-type: none"> • wielkość i struktura zaoferowanych produktów do sprzedaży • cechy produktów utożsamianych przede wszystkim z ich wartościami użytkowymi, • działania promocyjne prowadzone przez producentów i handlowców.

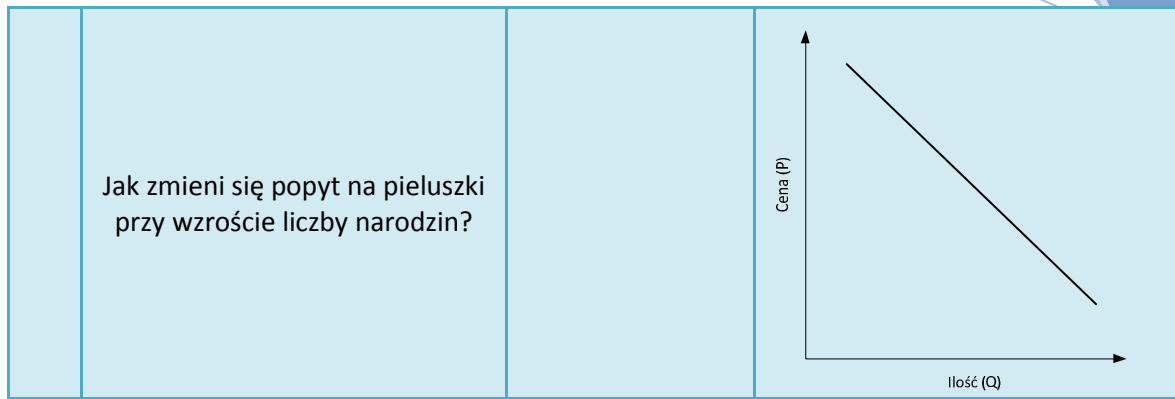
Ćwiczenie 1.

- A. Dopasuj kategorie czynników do ich opisu.
 B. Narysuj wykres zaznaczając na nim przesunięcie krzywej popytu.

LP.	Opis czynników	Odpowiedz	Wykres
	Jak zmieni się popyt na większość towarów jeżeli zwiększy się dochód nabywców?		
	Jak zmieni się popyt na ubrania gdy powraca styl lat 60-tych?		
	Jak zmieni się popyt na margarynę jeżeli wzrosła cena masła?		

	<p>Jak zmienia się popyt na ryby w okresie Świat Bożego Narodzenia?</p>		
	<p>Jak zmienia się popyt na napoje izotoniczne po intensywnej kampanii reklamowej?</p>		
	<p>Jak zmienia się popyt na samochody przy wzroście ceny benzyny?</p>		
	<p>Jak zmieni się popyt na pieluszki przy wzroście liczby narodzin?</p>		

	<p>Jak zmieni się popyt na mieszkania przy prognozie, że za dwa m-ce ceny nieruchomości wzrosną o 10%?</p>		
	<p>Jak zmienia się popyt na samochody przy spadku ceny benzyny?</p>		
	<p>Jak zmienia się popyt na chleb w czasie wojny przy wzroście ceny tego produktu?</p>		
	<p>Jak zmieni się popyt na jachty, jeżeli coraz szybciej będą drożeć?</p>		

3. Dobra substytucyjne i komplementarne

Komplementarność: uzupełnianie się czynników wytwórczych, w procesie produkcji lub dóbr i usług konsumpcyjnych w procesie konsumpcji, koniecznych do osiągnięcia pożądanego efektu.

Substytucyjność: możliwość zastępowania jednego środka produkcji przez inny w procesie produkcji lub wymiennosc dóbr i usług w procesie konsumpcji.

Ćwiczenie 2.

Odpowiedz na pytania:

- A. Wymień trzy przykłady ilustrujące skutki wzrostu dochodu.
- B. Jakie skutki powoduje spadek ceny dobra komplementarnego?
- C. Jaki wpływ na popyt wywiera wzrost ceny substytutów?
- D. Na czym polega różnica między przesunięciem wzdłuż krzywej popytu i przesunięciem całej krzywej?

3. Pojęcia i określenia

Ćwiczenie 3.

Wymienione niżej kategorie ekonomiczne, oznaczone literami, przyporządkuj odpowiednim hasło, cyframi:

- a) dobro Griffena
- b) popyt nieelastyczny
- c) popyt rynkowy
- d) dobro substytucyjne
- e) popyt
- f) wielkość popytu
- g) popyt elastyczny
- h) elastyczność cenowa popytu
- i) mieszana cenowa elastyczność popytu

1. Suma ilości dóbr i usług, na jakie zgłoszone jest przez indywidualnych nabywców zapotrzebowanie, przy różnych poziomach ceny – ____
2. Reakcja wielkości popytu na jedno dobro, wynikająca ze zmiany ceny innego dobra – ____
3. Ilość dóbr i usług, jaką kupujący są w stanie nabyć po określonej cenie – ____
4. Rodzaj popytu charakteryzujący się mniejszą względną zmianą wielkości popytu na określone dobro w stosunku do względnej zmiany ceny tego dobra – ____
5. Ujemna relacja między ceną dobra (lub usługi) a jego (jej) ilością, jaką są skłonni (i w stanie) nabyć kupujący – ____
6. Dobra charakteryzujące się tym, że wzrostowi ceny jednego z nich towarzyszy wzrost popytu na dobro drugie – ____
7. Rodzaj popytu na określone dobro, którego wielkość rośnie procentowo szybciej niż następuje procentowy spadek ceny tego dobra – ____
8. Stosunek względnej zmiany wielkości popytu do względnej zmiany ceny danego dobra (lub usługi) – ____
9. Dobro podrzędne, dla którego funkcja popytu jest rosnąca względem jego ceny – ____

4. Prawda – fałszĆwiczenie 4

Oceń, czy poniższe stwierdzenia są prawdziwe, czy fałszywe, otaczając kółkiem odpowiednią literę (P – gdy stwierdzenie jest prawdziwe, F – gdy jest fałszywe). Jeżeli uznasz określone stwierdzenie za fałszywe, przeredaguj je tak, aby stało się prawdziwe.

P	F	1. Krzywa popytu rynkowego na dobro (lub usługę) jest z reguły mniej elastyczna niż poszczególne, składające się na nią, krzywe popytu indywidualnego
P	F	2. Jeżeli wzrostowi ceny truskawek towarzyszy wzrost popytu na nie, to możemy stwierdzić, że sytuacja ta podważa prawo popytu.
P	F	3. Do dóbr podrzędnych zalicza się te, na które popyt maleje wraz ze wzrostem dochodu realnego
P	F	4. Jeżeli wzrasta cena jednego dobra i obserwuje się następnie wzrost popytu na inne dobro, to można wnioskować, że dobra te są względem siebie komplementarne.
P	F	5. Paradoks Veblena dotyczy dóbr podstawowych, których udział w ogólnej sumie wydatków gospodarstwa domowego jest stosunkowo duży.
P	F	6. Popytem elastycznym charakteryzują się z reguły dobra luksusowe.
P	F	7. Wzrost realnych dochodów gospodarstw domowych prowadzi do zwiększenia się ich wydatków na wszystkie rodzaje dóbr i usług konsumpcyjnych
P	F	8. Nieurodzaj w rolnictwie doprowadza zawsze do pogorszenia sytuacji ekonomicznej rolników, albowiem jego nieuchronną konsekwencją jest zmniejszenie się dochodów pochodzących ze sprzedaży płodów rolnych.
P	F	9. Dodatnia wartość współczynnika mieszanej cenowej elastyczności popytu wskazuje na substytucyjny charakter dóbr, których dotyczy.
P	F	10. Krzywa popytu, dla której współczynnik elastyczności łukowej jest równy jedności, charakteryzuje się takim samym stopniem elastyczności punktowej w każdej części przebiegu.
P	F	11. Ograniczenie importu pomarańczy doprowadzić może do spadku popytu na sok grejpfrutowy.

5. Test wyboru

Ćwiczenie 5

Wskaż poprawę odpowiedzi, stawiając w odpowiednich kratkach znak ✓.

1. Przesunięcie krzywej popytu w lewo oznacza:
 - a) Zmniejszenie wielkości popytu przy każdej cenie,
 - b) Zwiększenie wielkości popytu przy każdej cenie,
 - c) Wyższą cenę w stosunku do każdej wielkości popytu przed zmianą położenia krzywej,
 - d) Niższą cenę w stosunku do każdej wielkości popytu przed zmianą położenia krzywej.
2. Który spośród niżej wymienionych czynników nie wpłynie na przesunięcie krzywej popytu na określone dobro:
 - a) Dochody gospodarstw domowych,
 - b) Model i gusta konsumentów,
 - c) Zmiana ceny tego dobra,
 - d) Zmiany cen dóbr substytucyjnych i komplementarnych.
3. W przypadku paradoksu Griffena wzrostowi ceny dobra towarzyszy:
 - a) Wzrost wielkości popytu na to dobro
 - b) Obniżenie wielkości popytu na to dobro,
 - c) Wzrost popytu na to dobro,
 - d) Wzrost podaży tego dobra.
4. Cena równowagi to cena:
 - a) Po jakiej konsumenci są skłonni nabyć każdą ilość danego dobra, producenci zaś zaoferować do sprzedaży,
 - b) Obowiązująca zawsze na rynku zarówno wszystkich producentów, jak i wszystkich konsumentów określonego dobra,
 - c) Transakcji „oczyszczająca” rynek z określonego dobra i nie wywołująca jego niedoboru,
 - d) Zapewniająca wszystkim producentom opłacalność wytwarzania danego dobra.
5. Gdy 15% wzrost ceny danego dobra wywoła na jego rynku 10% spadek wielkości popytu, możemy wnioskować, że popyt na to dobro jest:
 - a) Elastyczny,
 - b) nieelastyczny,
 - c) sztywny,
 - d) jednostkowo elastyczny.
6. Jeżeli bezwzględna wartość współczynnika dochodowej elastyczności popytu na pewne dobro podrzędne wynosi 0,6, to popyt na nie zmienia się:
 - a) W tym samym kierunku co dochód, lecz względna jego zmiana jest mniejsza od względnej zmiany dochodu,
 - b) W przeciwnym kierunku niż dochód, lecz względna jego zmiana jest większa od względnej zmiany dochodu,
 - c) W tym samym kierunku co dochód, lecz względna jego zmiana jest większa od względnej zmiany dochodu,
 - d) W przeciwnym kierunku niż dochód, lecz względna jego zmiana jest mniejsza od względnej zmiany dochodu.

7. Dane dobro jest klasyfikowane do dóbr normalnych, gdy:
- a) Wartość bezwzględna współczynnika elastyczności cenowej popytu wynosi 1,6,
 - b) Wartość współczynnika elastyczności dochodowej popytu wynosi -0,4,
 - c) Wartość współczynnika mieszanej cenowej elastyczności popytu jest dodatnia,
 - d) Wartość współczynnika elastyczności dochodowej popytu wynosi 0,8.
8. Dział marketingu Browaru „Piwko z Pianką” S.A. ustalił, że wzrost ceny puszki piwa (0,33l) z 2,00 do 2,50 zł, spowodował spadek dziennej wielkości sprzedaży z 6800 do 5500 puszek. Wartość bezwzględna współczynnika elastyczności cenowej popytu na ten produkt wynosi zatem:
- a) 0,31,
 - b) 0,76,
 - c) 1,31,
 - d) 3,24.
9. Ustanowienie przez rząd ceny minimalnej na określone dobro:
- a) Ma sens tylko wówczas, gdy cena ta ustalona zostaje powyżej poziomu równowagi rynkowej,
 - b) Następuje z reguły pod naciskami ze strony producentów tego dobra,
 - c) Wywołuje nadwyżkę rynkową,
 - d) Powoduje spadek popytu.